

članic. Da pa bodo DZ postale enotno urejena močna dekliska organizacija, se bodo posamezne DZ združile v večje edinice in sicer: po sodnih okrajih v okrajne DZ. Ze tekoma prihodnjega mesca se pričnejo vršiti po vseh sodnih okrajih Stajerske in Koroške okrajni sestanki DZ, katerih so se dolžne udeležiti pred vsem odbornice posameznih DZ. V krajih pa, kjer se bodo okrajni sestanki vršili, imajo dostop tudi druge članice tamošnjih DZ. Čas, kraj in vse podrobnosti teh sestankov bomo objavljali v »Slov. Gospodarju« in še posameznim DZ posebej potom okrožnic. Ker je usoda našega naroda v veliki meri odvisna od našega ženstva, zato bo Prosvetna zveza storila vse, da bo v vsaki naši župniji obstajala dobro urejena dekliska organizacija, bodisi Dekliska zveza ali Orlica.

Vse odbore Dekliskih zvez pozivamo, da si v najkrajšem času pripravijo: 1. kratko pisano poročilo o dosedanjem delovanju svoje DZ, 2. na posebni poli napisan odbor svoje DZ. To mora vsak odbor prinesiti na okrajni sestanek, kakor tudi dosedanje poslovne knjige, ker se bo ob tej priliki izvršila revizija posameznih DZ. Dekliske zveze, na delo!

Naša naznanila. Prosimo, vsa včlanjena društva, da vsa naša naznanila, ki jih objavljamo v »Straži« in »Slov. Gospodarju« skrbno zasledujejo in izpolnjujejo, jih iz listov izrezujejo in v svojim arhivu shranjujejo.

Tajništvo Prosvetne zveze v Mariboru.

Tedenske novice

Podelitev dveh župnij. Župnijo Hoče je dobil župnik pri St. Janžu na Dravskem polju g. Lojze Sagaj. Župnija Ljutomer je podeljena ponkovskemu župniku g. Antonu Kociper.

Zahvala in prošnja. Gospod knezoškof dr. Andrej Karlin je dobrohotno dal pobirati milodare po lavantinski škofiji za zidanje katoliške kapele in župnijskega stanovanja v Drvaru v Bosni. Sprejeli smo velikodušen dar od 23.900 D ter izrekamo prevzvišenemu gospodu knezoškofu, velečastili duhovščini in vsem cenjenim darovalcem svojo globoko zahvalo. Bog naj plati vsem dobrotnikom. Naše mile brate Slovence, p. n. zavode in p. n. orlovska društva, katerim še ni nič o naši prošnji znanega, pa prosimo tem potom še za nadaljne podpore in opisujemo v sledečem naš žalostni položaj. V Drvaru v Bosni živi okoli 700 katoliških družin, ki nimajo ne cerkve, ne duhovnika. Najbližji duhovnik živi v Bos. Petrovcu, ki je od Drvara 28 km, to je sedem ur hoda oddaljen. Ti katoličani so uradniki in delavci dveh velikih tovarn, ki pa zaslužijo danes komaj siromašni kos kruha in ne morejo, čeravno bi radi, mnogo žrtvovati za zidanje te kapelice. V Drvaru se rodijo in umirajo otroci brez sprejema sv. krsta, odrasli umirajo ne da se jim podelijo vs. zakramenti za umirajoče, mrtve zakopamo brez duhovnika, edino mali zvonček, katerega smo si po končani svetovni vojni spet kupili, ker nam je vojska vzela dva lepa cerkvena zvona, klenka našim mrtvim v zadnje slovo in ga njegovi zvoki spremljajo do hladnega groba. Ker Petrovac ne leži ob železnici, stane voz našega siromašnega duhovnika, ki nima drugega nego malo hišico in okoli te hišice pet metrov veliki vrt ter živi samo od naših milodarov, čez 300 D za pot v Drvar, tega pa mi siromaki plačati ne moremo. Sv. Oče nam je dobrohotno poslal tudi pomoč od 7600 D za zidanje kapelice. Prosimo p. n. samostane in p. n. orlovska društva, da bi za našo svrhu dobrohotno priredili kako zabavo. Od ministrstva imamo dovoljenje, da smemo pobirati po celi Jugoslaviji. Še enkrat izrekamo vsem cenjenim darovalcem tisočeri: Bog plati in prosimo nadaljne podpore, ki se naj pošlje na našega gospoda škofa Gariča v Banjaluki, ali direktno na Odbor za gradnjo rim. kat. kapele i župnog stana u Drvaru.

Drugi liv mariborske zvonolivarne »Zvonoglas.« Nova zvonolivarne »Zvonoglas«, ki je dne 30. m. m. izvršila svoj prvi liv 10 zvonov, je dne 13. t. m., torej že po 14 dneh, zopet srečno izvršila svoj drugi liv. To pot je bilo vltio 8 in sicer večjih zvonov, ki so naročeni za Sv. Trojico, Sv. Peter pod Sv. gorami, Sv. gore itd. Svečanosti drugega liva je prisostvovalo poleg gg. bogoslovcev in preč. g. ravnatelja bogoslovja g. dr. Somreka ter preč. g. stolnega in mestnega župnika Moravca tudi več čč. gg. duhovnikov iz okolice. Navzoči so imeli priliko se pripraviti tudi o kvaliteti in mojstrski izdelavi zvonov iz prvega liva ter se o potrkavanju zvonov radovati nad čisto srebrno donečimi glasovi.

Razstava novih zvonov v Mariboru. Sloves, ki ga je širom ožje domovine napravil prvi srečno uspeli liv nove mariborske zvonarne »Zvonoglas«, je vzbudil tako splošno zanimanje, da se je lastništvo odločilo prirediti prvo razstavo dosedaj izgotovljenih zvonov. Razstava bo splošno pristopna in tako urejena, da se bodo udeležniki lahko sami prepričali, kaj zamore iz raznih surovin, kovin in zemlje ustvariti v tej industriji večča roka mojstra liverja. Pri tej priliki bodo lahko občudovali tudi tehniko gradbenika (Nassimbenija), ki je v težkih časih prevzel in dovršil pomeno stavbo nove livarne. Seveda bi teh novih čudežev ne bilo, da se ni tega novega podjetja lotilo resno domače podjetje uglednih mož, katerih imena nam jamčijo za solidnost in razvoj v tej industriji. Dan razstave se še objavi.

Preselitev. Naš vrli ter zasluženi pristaš g. dr. Andrej Vebtle se je preselil iz St. Lenarta v Slov. gor. v Maribor in otvoril odvetniško pisarno v novi stavbi Zadravnice gospodarske banke nasproti frančiškanski cerkvi. Vsem našim pristašem, ki rabijo pravne pomoči, g. dr. Vebtle najtopleje priporočamo!

Shod naše stranke v Vurbergu pri Ptuj. Pri nas se vrši v nedeljo, dne 2. marca, po sv. maši shod SLS. Poroča g. poslanec Vesenjaj.

Poroka vrlega para. Od Smarjete ob Pesnici poročajo: Pred kratkim se je v Vukovju poročila pridna Marijina družbenica Magdalena Zugman, posestnikova hči, z Josipom Seneković, posestnikom iz Partinja. Vrlemu paru čestitamo, želeč obilo zakonske sreče in blagoslova.

Odlikovanje zaslužnega moža. Dne 21. t. m. bo izročil občinski odbor občine Spod. Jakob. dól svojemu dolgoletnemu zaslužnemu in spoštovanju vrednemu županu diplomu častnega občanstva. To odlikovanje je le majhen dokaz, kako spoštovanje uživa gospod Peklar pri ljudstvu, to se razvidi posebno iz volitev, ko mu občani skozi 30 let izročajo najvažnejša zaupna in častna mesta. Može je visoko cenjen od državnih, kakor cerkvenih oblasti. Kot gostilničar je znan po celem mariborskem okraju. Znan je kot velik dobrotnik siromakov in pomoči potrebnih, katerim pomaga rad z besedo in dejanjem. Za svoje zasluge si je gospod Peklar v polni meri zaslužil vidno priznanje — postal je prvi častni občan občine Spod. Jakobski dól.

Tri nove zvonove bodo potegnili v zvonik na Gornji Poiskavi dne 24. t. m. Začetek cerkveni slovesnosti ob pol 10. uri.

Zanimivosti od St. Janža na Dravskem polju. Menda si mislite, g. urednik, da nam je tinte zmrznila vsled hude zime, ker tako dolgo ni nobenega glasu odtod. Če bi imeli kake družstvene prostore, bi že večkrat kaj slišali od nas, a tako pa smo po zimi obsojeni v zapeček. Trudimo se, da bi temu nedostatku odpomogli. Včasih nas iz zapečka spravi kaka nesreča. Tako je pred tedni pogorela do tal hiša in gospodarsko poslopje z živežem vred Andreju Kirbiš v Prepolah. Dobročni ljudje so mu pomagali z živili, tudi v cerkvi se je nabrala zanj lepa svotica. V tovarni v Hočah se je ponesrečil Ivan Veis iz Ternič. — Nesreča se včasih tudi priklati na gostijo. Tako je posestnika Franca Ornika iz Margečkoga udaril pri taki priliki konj zelo hudo v nogo, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. — Zelo se veselimo novih bronastih zvonov, ki jih upamo dobiti do Velike noči. Na gostiji Antona Kac in Marije Tement v Rošnji so nabrali svatje z licitacijo sladkoga zajčka za zvonove 311 dinarjev. Srčna zahvala vsem darovalcem, naj bi oznanjali zvonovi zaročnima dolgo let samo srečne ure. — Ko sta bila Franc in Julka Smigoc iz Rošnji pri poroki sestre v St. Vidu, so to odsotnost zavohali neki dolgoprstneži ter so skušali vlomiti v gostilno, a se jim ni posrečilo ter so jih odpodili.

Nova bolnišnica usmiljenih bratov v Ljutomeru. Pripravljana dela za zgradbo nove bolnišnice usmiljenih bratov so v polnem teku. Zato se obračamo s prošnjo do vseh blagih src, da bi še naprej tako požrtvovalno pomagali s svojimi milodari, da se zamore čimprej začeti z zgradbo te prepotrebne bolnišnice. Posebno se obračamo na naše pridne in dobrosrčne pohorske kmete, da bi nam pomagali z lesom, ki ga tukaj v okolici Ljutomera primanjkuje. V kratkem času bo pobiral usmiljen brat po Pohorju milodare, zlasti les za zgradbo bolnišnice ter ga toplo priporočamo vsem blagim srcem. Obenem prosimo vse župnijske urade, da bi nabiralca pri svojih župljanih priporočali. Nova bolnišnica bo velikega pomena posebno za Mursko polje, Prekmurje in Medjimurje, ker nikjer ni blizu bolnišnice, zato prosimo tudi denarne zavode, banke in podjetja, da žrtvujejo večjo svoto za plemenito človekoljubno podjetje: novo bolnišnico usmiljenih bratov v Ljutomeru.

Posnemajte! Iz Ljutomera poročajo: Na veselem gostovanju so ob priliki poroke Franca Novak in vrle mladenke Mice Skrijanec iz Branoslavca se darovali svatje za Katoliški dom v Ljutomeru 256 dinarjev. Istotako so se spomnili na naš tako potrebni društveni dom tudi na ženitini Dragotina Frater in Marije Magdič na Cvenu ter nabrali v isti namen 88.50 dinarjev. Želimo mladima paroma obilo sreče na pot in obenem prosimo, da se sedaj v predpustnem času, ko se vrši gostija za gostijo, tudi drugi še spomnijo našega društvenega doma in gaberajo po stari slovenski navadi majhno svotico v ta dobrodelen namen!

Hvalevredno gibanje fantov v Dornovi pri Ptuj. Na dorotejsko nedeljo, dne 10. februarja, so dornski fantje priredili veseloigro v petih dejanjih »Repoštev.« Igrali so lepo, vsi igralci so se dobro vživeli v svoje vloge, posebno stari Repoštev je izvrstno igral. Vsem gledalcem so napravili obilno veselja in smeha, posebno pa Smola s svojim smešnim obrazom. Uspeh je bil v vsakem oziru prav dober. Le večkrat se fantje spravite na take igre, to je boljše, kakor pa gostilne in pretepi.

Novice od Sv. Boltenka v Slov. gor. Zadnji pondeljek smo spremljali k altarju dolgoletno prednico tukajšnje dekliske Marijine družbe Franco Čeh. Po smrti očeta in matere je prevzela domače posestvo v Sovjaku in si je zdaj izbrala za pomočnika v gospodarstvu posestniškega sina Janeza Ermen iz Svetinc pri Sv. Urbanu. Mnogo sreče vrli hiši, dolgoletni naročnici našega »Slovenskega Gospodarja.« — V nedeljo zvečer je nenadoma in nepričakovano umrla dobra mamika Jozefa Murko v Bišu v starosti 78 let. Iz njenega zakona s Karlom Murko, veleposestnikom in večletnim županom v Bišu, se je rodilo pet otrok, od katerih je najstarejši Jožef sedaj posestnik na domu in župan v domači občini, sin Franc bančni ravnatelj v Ljubljani, sin Rudolf višji uradnik na Dunaju, sin Karel in hčerka Terezija pa sta stregla očetu in materi v starosti. Dobro je preskrbela umrla mamika vse svoje otroke, mirno in brez bolečin je tudi zaspala, Bog ji pa naj plačilo da!

Vesela novica od Sv. Andraža v Slov. gor. Dne 11. t. m. se je poročil vrli fant in zvest naš somišljenik Jakob Ilesič z Zaliko Segula. Bodisi v cerkvenem, bodisi v političnem delu je vselej storil svojo dolžnost. Vrste naših

mož so v njem pridobile zanesljivega pristaša. Veselje poročnega dne mu je božja previdnost nekoliko zagrenila, ker je ženina srbna mati bila priklenjena na bolniško posteljo. Svojo ljubezen do dobre matere je pokazal s tem, da je opravil svojo gostijo z veliko skromnostjo. Zato pa so se svatje spomnili naših bednih dijakov in zbrali za Dijaško kuhinjo v Mariboru svoto 680 K. Novoporočencema želimo obilo sreče, ženinovi materi pa, kot naši navdušeni somišljenici, skorajšnjo zdravje.

Iz Konjic. Poročil se je vrli Orel, delaven naš somišljenik in občinski odbornik Stefan Pavlič z ravno tako požrtvovalno Nežo Rudolf. Obilo srečel Pri tej priliki so svatje zbrali 265 dinarjev za naš Društveni dom. Bog povrnil! — Delo pri Društvenem domu je v jesenskih mesecih in še v zimskih tednih lepo napredovalo, tako da imamo sedaj 27 m dolgo, 10 m široko in nad 6 m visoko stavbo že pod streho. Zanimivo bo po dovršitvi stavbe slišati poročilo o poteku dela. Že čez 600 voženj, vse zastoj in čez 3000 brezplačnih dni, vse spričevalo zavrednih in požrtvovalnih naših ljudi. Ne samo, da se odzovejo, ampak celo plemenito tekmujejo med seboj možje in fantje, žene in dekleta, tako da pogled nazaj razprši morebitne skrbi za vnaprej.

Požar v Mozirju. Razburljiv dan je bil za trg Mozirje 13. februar. Krog pol 6. ure zjutraj je prestrašil ljudi glas trobente in plat zvona. Gorela je napol lesena Holovarjeva hiša v trgu. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Sreča v nesreči je bila, da je voda prav blizu in da je debel sneg na strehah lovil leteče iskre. Tako je bilo domači požarni brambini in drugemu občinstvu kljub zmedbi, ki je sprva nastala, mogoče omejiti požar, da se ni razširil na sosednje hiše in celo rešiti večino pohištva. Skoda je vključ temu občutna, ker je bilo poslopje zavarovano le za malenkostno svoto.

Fantovski pretep. K poročilu o fantovskem pretepu v Brezju pri Mozirju, katerega je prinesel »Slov. Gospodar« dne 7. februarja, je treba pripomniti, da gostilničarja g. Kolenca ne zadene nobena krivda. On je fante svaril in pomirjeval, pa ker so imeli staro sovraštvo zaradi nemnosti, so šli ven in si mora vsak sam pripisati, če je našel, kar je iskal.

Uboj. Iz St. Ilja pri Velenju poročajo: Dne 15. t. m. je pri nas umrl Mihael Verdev, po domače mladi Jakob, in sicer radi udarca, katerega mu je prizadela tolovaj. Cela žalostna in vsega obžalovanja vredna zadeva se je doigrala tako-le: Dne 14. t. m. so se vračali 4 možje iz sejma v Zalcu z večernim vlakom. V bližini Velenja sta jih pričakala pri neki hiši dva tolovaja. Eden od razbojnikov je udaril Verdeva s polenom po glavi z vso silo. Ubogi Verdev je še nekaj časa šel, nato pa se je zgrudil, padel v nezavest in se ni več zavedel. Drugi dan ob štirih popoldne je umrl. Pri raztelesenju so ugotovili, da je imel lobanjo prek in prek prebito. Blagopokojni je bil eden najboljših faranov, komaj dve leti oženjen in zapušča ženo s komaj enoletnim otrokom.

Iz Bočne. Tukaj je umrl Ivan Purnat. Z njim je ugasnila gostilniška koncesija gostilne pri Feržemu in splošna želja vseh poštenih občanov je, da ta koncesija nikdar več ne oživi. Ta gostilna je med vsemi, kar jih je v mejah katastralne občine, najbolj slaboglasna že od časa, ko jo je vodila stara »vesela« vdova, pa do najnovejšega časa, ko jo vodi mlado, neizkušeno dekle. Večino obiskovalcev tvorijo pijanci, igralci in pokvarjena mladina. Za časa zadnje »komedije« je bila gostilna odprta kar do 3. ure zjutraj. Slišimo, da prosi zdaj za koncesijo novi lastnik hiše. Upamo, da bo de kr. politična ekspozitura koncesijo kratkoma odrekla, ker je za posurovljenje ljudstva v katastralni občini Bočna, ki šteje 550 ljudi, šest gostilen več kot preveč. Prošnjak je sicer osebno pošten mož, ki pa brez gostilne lahko živi; saj ima tri hiše, žago, lesno trgovino, dvojno posestvo in trgovino z mešanim blagom, četudi na tuje ime. Pričakujemo, da bodo tudi tisti odborniki, ki so s prošnjikom v sorodu, brez ozira na te vezi jednoglasno glasovali proti podelitvi koncesije, ker tako zahtevajo oziri na splošni blagor ljudstva.

Umrl je v Čretu pri Teharjih dne 15. februarja gospod Zani Koštomaj, mož strogo krščanskega prepričanja. Pred eno in pol letom se je poročil s hčerko ugledne rodbine Rezar, pd. kondolove iz Kresnik nad Teharjem. Kako pridno in marljivo se je pripravil za gospodarja. Z vso vneto se je zanimal za kmetijstvo, zlasti za drevnino, katero je nadvse ljubil. Bojeval se je v svetovni vojni na soški fronti, odkoder je prinesel kal bolezn. Vsako nedeljo smo ga videli z njegovo ženo v cerkvi, kjer sta sodelovala oboje že od otroštva. Pri cerkvenem petju. Smrtni udarec, ki ga je prizadela neizprošna smrt njegovi mladi ženi in staršem, je velik in nezabven. Bodi žanetu zemljica lahka, udovi ter staršem pa naše sožalje!

Novice iz Vojnika. Tukaj prav pridno deluje Izobraževalno društvo in njegovi odseki. Pevski odsek je na Stefanovo vprizoril mično zgodovinsko igro »Miklova Zala.« Orliški krožek se pripravlja za igro »Na Osojah.« Orel je pred kratkim vprizoril šaljivo igro »Davek na samce.« Sedaj se hoče pa tudi Sokol pokazati, da še živi in bo s pomočjo Orla vprizoril na pustno nedeljo igro »Rokovnjači.«

Kako je kaj v Galiciji pri Celju? Smrt pri nas zelo pridno nosi, izbrala si je najstarejše ljudi: Dne 25. januarja je umrla vdova Helena Penčik, 84 let stara. Osem let je bila slepa, nazadnje tudi gluha, a je potrpljivo prenašala svoj križ. Dne 28. januarja pa je naglo preminula Teta Toman, p. d. stara Koroščekva. Bila je v 90. letu, v cellem svojem življenju skoro nikoli bolana. Dne 5. t. m. je po kratki bolezni (pljučnici) umrl Janez Hriberšek, ugleden kmet na Gorici, star komaj 40 let. Šele tri leta je živel v srečnem zakonu in že je moral v večnost. Bil je spoštovan in priljubljen mož zlasti po svoji dobrotljivosti, zato je bil tudi njegov pogreb navlahe neugodnemu vre-

menu veličasten; 4 duhovniki so ga spremili na pokopališče, kjer mu je domači g. župnik govoril kratko slovo. Ubogi mladi ženi-vdovi naše iskreno sožalje! N. p. v. m. l. — Dekliška zveza se tukaj prav živo giblje in prireja zlasti sedaj v zimskem času pogoste sestanke z zelo zanimivim vspehom. Žal, da imamo tako majhne prostore za prireditve. Zato pa je pri vseh dobrih iskrena želja: postavimo si društveni dom! Treba je le odločne volje!

Dve zanimivosti iz Dola pri Hrastrniku. Tukajšnji novi šolski voditelj zelo upošteva ljudske potrebe, kar je razvidno iz tega, da je takoj upeljal začetek pouka ob 9. uri. Ta upeljava je primerna vsled precejšnje oddaljenosti nekaterih otrok, ki so morali dosedaj v zimskih jutrih z lučjo od doma. Tudi »stari« gospod je začel upoštevati ljudske želje. Obljubil je možem iz občine Sv. Kristof, da bo deloval za združitev te občine z dolsko občino. Ker smo prepričani, da bo gospod bivši nadučitelj držal besedo, upamo, da bo v kratkem prišlo do uresničenja te dolgotrajne ljudske želje.

Novice iz Pištajna. Dne 8. februarja je umrla pri nas Marija Maček, skrbna mati iz ugledne rodbine. Bila je zelo priljubljena pri faranih. Pogreb je bil v nedeljo ob obilni udeležbi ljudstva. Številna udeležba je pokazala, kako je bila priljubljena. — Isti dan je bil pokopan na domačem pokopališču Franc Kolar, ki je bil znan pod imenom: »udar iz Nemskega.« Nakopal si je ondi v podzemeljskih jamah zavratno pljučnico. Vrnil se je domov, a kruta bolezen mu je pretrgala nit življenja v najlepši moški dobi. France, počivaj v miru v domači pištajnski zemlji! — Naš Orel je prav pridno in vsestransko na delu. Zadnje orlovske prireditve na Stefanovo »Mlinar in njegova hči« ob sviranju domače godbe je popolnoma zadovoljila občinstvo. V nedeljo, dne 10. februarja, so nastopila dekleta z igro »Goslarica naše ljube Gospe.« Žele so pohvalo ob gromovitem ploskanju, ker so vse igralko izborna rešile svoje vloge. Pretresljiva igra je marsikomu privabila solze in vnela ljudstvo v ljubezni do Marije. — Orel se sedaj prav pridno pripravlja, da pripravi mnogo nedolžnega veselja v pustnem času. Nastopil bo na pustno nedeljo v igri »Kmet Herod in strah z dolgo roko«, ob sviranju orlovske godbe. Prijatelji mladine, pridite in uživajte pošteno zabavo in trezno razvedrilol!

Blagoslovitev novih zvonov v Lozmem pri Sv. Florjanu ob Boču. Dne 10. t. m. smo srečno potegnili v stolp naše ljube romarske cerkvice Marije Loreto dva nova bronasta zvana. Radi bi bili to slovesnost odložili na poznejši, toplejši čas, da bi bilo bližnjim in daljnim romarjem mogoče priti, a ta dva siromaka sta že dolgo in težko čakala, da prideta na svoje odločno mesto. Že 28. dec. sta bila iz Maribora pripeljena, pa sta radi snežene in ledene poti morala tri tedne čakati pod bregom. Ko so se tla ob nekem južnem dnevu nekoliko udala, smo jih s težavo spravili na breg, kjer sta se morala pred cerkvenimi vratni pokoriti za greh počasnosti zvonarne in še tri tedne čakati na svoje odrešenje, dokler ni prišel določen dan 18. svečana. Kljub mrazu in ledenemu potu se je še vendar nabralo obilno število vernikov iz domače in iz sosednih župnij. Slovesno blagoslovitev je opravil domači g. župnik ob asistenci križevskega g. kaplana Petra Kovačič. Potem je imel svečanosti primerno pridigo in slovesno sv. mašo za vse dobrotnike te cerkve.

Ob priliki poroke Franca Senčar iz Vogričovec in Lizike Mundove iz Sejanec je nevestin brat Matije, osmošolec mariborske gimnazije, nabral med gosti potom licitacije 155 dinarjev za Dijaško večerjo v Mariboru. Vsem darovalcem še enkrat najlepša hvala, ženinu in nevesti pa kličemo: Bog vaju živi mnoga leta!

Vinarska zadruga »Ljutomerčana«, r. z. z. o. z., v Sv. Bolniku pri Središču je podarila Dijaški kuhinji v Ptuj 500 dinarjev. Za ta veličastni dar se odbor zadrugi pristočno zahvaljuje in prosi ob tej priliki tudi druge zadruge in posojilnice ter prijatelje naših dijakov, zlasti v ptujskem okrajnem glavarstvu, za primerno podporo, ker je številno podpiranih učencev vedno večje, sredstev pa malo.

»Občinska uprava.« Dne 8. t. m. smo razposlali drugo številko »Občinske uprave.« To številko smo poslali še vsem občinam in drugim uradom na vpogled, kakor prvo številko. Novi naročniki so obenem prejeli tudi prvo številko. Ker vsled skromnih sredstev ne moremo vzdržati dvojne neklade, smo poslali pač tiste izvide prve številke, ki so nam bile vrnjene. Vsem prvim številkam so priložene položnice. Kdor je naročnik že plačal, naj položnico prihrani za prihodnjic. Tretjo številko bomo poslali le tistim, ki bodo najkasneje do konca tega meseca poslali naročnino. Vse druge pa nujno prosimo, da nam prvi dve številki lista takoj in nepokvarjeni (nepočekane) vrnejo, da bomo novim naročnikom lahko postregli tudi s prvimi številkami. Ko naročate list, ali če po položnici pošljete naročnino, napišite natančen naslov, posebno pošto. — Upravništvo.

Gospodarstvo.

DRUGA RAZPRAVA O OBREZOVANJU VRTNIC.

Obrezovanje je važnega pomena pri gojitvi vrtnice, ker od obrezovanja je odvisen razvoj ter obstanek.

Govorimo pred vsem o tem: Kako obrezati visokostebelno vrtnico. Tu nam je razločevati med še mlado in starejo visokostebelno vrtnico, ali recimo: med vrtnico, ki smo jo vzgojili z okuliranjem divjaka v preteklem letu, in med ono, ki ima že krono.

V preteklem letu okuliranemu divjaku so oči že pogrnale, ali pa spijo. Pristopimo pred vsem k okuliranemu divjaku, ki ima še speče oči. Oglejmo si speče oko, kako je prezimilo. Je oko sveže, lepo zeleno, je prestalo srečno zimo. Je oko črno, zima ga je zamorila. Svoj čas sem

svetoval, ustaviti v divjaka dve oči, tako da sta si nasproti. Sta obe oči prezimili dobro, sta torej sveži, lepo zeleni, dobro, a zadostuje, če se je rešilo pred mrazom le samo eno oko, ki je zmoglo pognati in se potem vzgoji v krono.

Vzemimo, da je prezimilo od dveh v divjaka okuliranih oči samo eno, kakó je ravnati pri obrezovanju? — Ako je zamorila zima spodnje oko, izreži mrtvo oko previdno z ostrim nožem popolnoma iz debelca. Zamaži z voskom ali z raztopljenim smolo rano, da zaceli, oziroma nad povzročeno rano se sklene koža, da popolnoma zaraste. Ako rane ne zamažeš, in ostane odprta, se sok enakomerno sploh dobro ne pretaka po stebelcu, gornje sveže ohranjeno oko trpi, da, celo preti nevarnost, da se posuši.

Druga je, če je zamorila zima zgornje oko. Ga tudi lahko izrežeš in rano zamažeš, lahko pa tudi pustiš, ker itak odstraniš potem, ko je pognalo spodnje oko in nad njim odrežeš ostali trn. Da pa speče oko požene, pusti nad okuliranim očesom iz debelca rasti eno divje oko, ki vleče sok in primora speče oko k rasti. Ko se je nato speče oko že vzbudilo in pognalo, pripusti vejici nastaviti 4 oči in nad četrtim očesom potem odreži vejico. Rndi tega obrezovanja se bodo oči na mladiki bolj razvile ter postale krepke. Sedaj je čas, da odrežeš nad vejico ostali del divjega trnja, a odreži ga previdno, da vejice ne pokvariš. Tik nad vejico odreži trn tako, da ga nad njim ostane za nohet debelo in zamaži.

Na mladiki so sedaj 4 oči. Spodnje oko na vejici je treba potem zatreti ali zadušiti, to je odrezati, ker se potem vejica s stebelcem tesneje zraste. Iz treh ostalih vejic izrastlih oči pa se vzgoji krona.

Drugače pa je ravnati, ako sta obe okulirani oči preko zime ostali sveži — lepo zeleni. Ker poženetu obe oči vejice, je dovolj, ako vsaki pustiš le 3 oči. Spodnje oko zaduši, iz drugih dveh oči izraščene mladike (vejice) služijo za krono. Po odvetu mladike prireži največ na 2 oči. Če bi slučajno iz okuliranega očesa prirastli 2 mladiki, vsikdar le eno in sicer najmočnejšo izvoli za krono, drugo slabšejo pa odstrani.

Ako je pa v preteklem letu okulirani divjak že pognal vejico, če ima eno, to prireži na 4 oči. Spodnje zaduši, prirastle iz teh treh oči mladike porabi za krono. Ima pa dve vejici, vsako prireži na 3 oči, spodjo zaduši, iz dveh oči na vsaki vejici izrastle mladike služijo za krono.

Preidimo sedaj k obrezovanju visokostebelne vrtnice, ki je že razvita in ima krono.

Da se krona še bolj razvija in olepša, zadostuje, če pustiš dve mladiki ali dve vejici na veji preteklega leta, ker se potem mladike razvijejo enako krepko. Tretja mladika vedno slabo raste in le škoduje. Posamezne vejice naj imajo enako visokost. Bolj močno razvite prireži celo še na nerazvite oči. Oko, na kojem obrežeš, naj je obrnjeno na zunan, ne na znotraj, da dobiva nova mladika dovolj zraka in solnca, ne pride z drugimi mladikami v dotiko in se z njimi križa. Vse one oči, ki stoje bolj globoko in so obrnjene na znotraj, jih zaduši, oziroma gladko odreži.

Ima vrtnica nežni les, nežne vejice, ohraniš jih najlepše, najmočnejše razvite, kolikor jih je neobhodno potrebno za krono. Pri vrtnicah, ki imajo močen les, je odstraniti takozvane vodene izrastke in se pustijo bolj nežne vejice, ker te rajši cvetijo. V slučaju, da primanjkuje vejic za krono, uporabi vodene izrastke, torej le v sili, drugače: proč z njimi! Za krono nadalje izvoli kolikor mogoče vejice enake debelosti, da dosežeš ravnotežje v rasti in nikakor jih preveč ne obloži z očmi. Pri obrezovanju glej tudi na to, da dobi krona obliko vaze. Vse druge vejice, ki niso potrebne za krono, ki se križajo, ki so pregošte, nezozorjene, slabotne in suhe, jih odstrani in vselej pomisli, da obrezovanje na kratko pospeši, da se razvija les; obrezovanje na dolgo, da se razvija cvet.

Vrtnice one vrste, ki ostanejo v svoji rasti bolj nežne ter imajo bolj nežni les, tanke vejice, jih bolj močno prireži, ker si moraš vzgojiti les. Vrtnice, ki drugič cvetijo na leto: remontanke, teje in druge, po prvem cvetju enakomerno prireži na tri oči, ki naj bodo kolikor mogoče obrnjene na zunan. Obrezovanje jih primora, da poženejo nove mladice in nastavijo zopet cvet. Vodene ter divje iz korenin izrastke moraš odstraniti na vsak način, sicer vrtnica ne bo dolgo živela. Vrtnice, ki se gojijo v grmičih, jih obrezujes po svoji rasti, nekatero bolj na kratko, druge bolj na dolgo. Na kratko, ki so bolj nežne, na dolgo, ki so bolj močne rasti. Če rečem na kratko, ne mislim prekratko, ker potem malo cvetijo. Če rečem na dolgo, ne mislim predolgo, ker potem preobilno cvetijo in oslabijo. Divji izrastki iz korenin in takozvani roparji (t. j. debelejšje veje), ki so zrastle v jeseni in ne cvetele, jih odstrani.

Plezalke in žalostinke pa malo obrezuj! Očisti jih nepotrebnih ter slabih izrastkov ter jih le nekoliko prireži ob koncu. Omeniti je, da žalostinko vzgojiš najlepše, ako pogloblavitnih vej sploh ne prirežeš, slabe vejice izreži, dobre vejice, ki potem izrastejo na pogloblavitnih vejicah ob straneh, po odvetu prireži na dve oči in prihodnje leto lahko veje razprostreš, kakor se ti zljubl.

Z obrezovanjem je končana razprava o vrtnici. Zele sem nekoliko ustreči vsem onim, ki se zanimajo za vrtnico — za kraljico cvetlic. Veselilo me bo, če sem dosegel svoj namen. Nikakor nisem hotel podati v razpravah o vrtnici nekaj učnega, ampak nekatera praktična navodila: kako si vzgojiti vrtnico na lahek način. Blagohotno sprejmite, kar sem nudil, brez zamere, če sem bil predolg ter nadležan. — Srečno!

Samoostanški vrtnar.

3.

Uspela tega vsi veseli
so drugo nogo prat začeli
in ni trpelo časa mnogo
imel tud belo drugo nogo.

(Nadaljevanje prihodnjic).

Ustanovni občni zbor čebelarke podružnice za Ptuj in okolico se vrši v nedeljo, dne 24. februarja t. l. na Bregu pri Ptuj ob 10. uri predpoldne v prostorih gostilne Strašil. Vabijo se vsi čebelarji ptujске okolice, da se tega občnega zbora v čim največjem številu udeležijo. — Sklicatelj.

Mariborsko sejnsko poročilo. Na svinjski sejm dne 15. t. m. se je pripeljalo 51 svinj, cene so bile sledeče: Mladí prašiči 3—4 mesce stari komad 650—675 dinarjev, 5—7 mescev stari 875—1000 dinarjev, 8—10 mescev stari 1125—1300 dinarjev, 1 leto stari 1750—2000 dinarjev, 1 kg žive teže 22.50—24 dinarjev, 1 kg mrtve teže 26.25—30 dinarjev.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejevega mesa I 25—27 dinarjev, II 22—24, III 19—20 din. Prvovrstna teletina je po 26—30 dinarjev, II po 24—25 dinarjev. Svinjina je po 30—40 dinarjev. Konjsko meso I 12—15 din., II 8—10 din. Kože: 1 komad konjske kože 150—200 din., 1 kg goveje kože 15—20 din., telečje 30, svinjske 11.0—12.50, gornjega usnja 120, podplatov 80—125 din. Perutnina: 1 majhen piščanec 51 din., večji 40 din., 1 kokoš 50—62.50, 1 raca 75, 1 gos 100—112.50, 1 puran 125—150 din. Jabolka so po 6—10 din. 1 kg žito: 1 kg pšenice 3.50, rži 3, ječmena 3, ovs 3, koruze 3.50, prosa 4, ajde 3, fižola 5—7, graha 16, leče 14 din. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6.50, št. 2 6, št. 4 5.75, št. 6 5, št. 7 4.25 din., prosene kaše 7.50, ješprenja 6.25—7, otrobov 2, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6, pšeničnega zdroba 7, ajdove 7—8 dinarjev. Krma: 1 q sladkega sena 100—125, ovsene slame 65—75. Kurivo: 1 kub. m trdih drv 200, mehkih 175, 1 q trboveljskega premoga 42—45, velenjskega 27—30, 1 kg oglja 1.50—2, koka 1—2 din.

Žitni trg. Nenavadno naraščanje dinarjeve vrednosti je precej vplivalo na žitne veletrgovine in na mlino. Izvoz je popolnoma prenehal in mlino so bili prisiljeni z izgubo prodajati moko; kupcev pa je bilo zelo malo, ker pričakujejo, da bo dinar še nadalje rasel ali pa vsaj ostal na tej višini ter bodo cene žitu še bolj padle. Moko se je prodavalo v Bački po 525—530 dinarjev, v Zagrebu po 550—570 dinarjev, dočim so nekateri slavonski mlinci še nadalje zahtevali stare cene ter seveda niso nič prodali. Pšenica je precej padla, zlasti v Bački. Početkom tedna je še bila po 335—340 dinarjev, koncem tedna pa je bila že po 310—315 dinarjev. Koruza je popustila v ceni znatno. Prodaja se po 240—245 dinarjev. Oves je edini ostal v ceni črtst, pa samo radi tega, ker ga na veliko kupujejo kmetje za novo setev. Slavonski oves se je prodajal po 265—280 dinarjev. — Vobče se padanje cen vrši zelo počasi in oprezno. Trgovci še vedno računajo na padec dinarskega kurza in zato nočejo cene preveč znižati, da jih pozneje ne bi bilo treba ponovno zvišati. Večje količine žita ne kupuje nobena tvrdka. Ker o izvozu ni govora, se nahajajo te v zelo slabem položaju in kriza bo uničila precej nesolidnih firm, ki so spekulirale za prevelikimi dobički ter so pokupile prevelike množine žita.

Hmeljarjem! Enketa izkušenih hmeljarjev je po temeljitem razmotrivanju in na podlagi zanesljivih podatkov dognala višino pridelovalnih stroškov hmelja v letu 1923. Kakor znano, je množina pridelanega hmelja v raznih krajih in pri raznih posestnikih relativno zelo različna, to se pravi, da je rodovitnost hmelja zelo neenaka. Najskrbnejše obdelovanje v najboljših legah povzročuje obilokrat veliko razočaranje, ker pridelek daleko zaostaja za pričakovano množino. Dognalo se je, da le l. 1923 dalo 1000 hmeljskih rastlin najmanj 80, največ pa po 200 kg suhega hmelja. Pridelovalni stroški so znašali v prvem slučaju 325, v drugem pa 175 K za 1 kg suhega hmelja. Ker je lani hmelj dal povprečno od 1000 rastlin 140—160 kg pridelka, znašali so torej povprečno pridelovalni stroški 200—220 K za 1 kg suhega hmelja.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 79.5—80.5 dinarjev, za 100 francoskih frankov je plačati 335—340 dinarjev, za 100 avstrijskih kron 0.11 D, za 100 češkoslovaških kron 237—240 D, za 100 laških lir 357 D. V Caribhu znaša vrednost dinarja 7.58 centi.